

men jeg mener dog, det nærmere maa overvejes, om der ikke kan findes en noget anden Grænse end den, Lovforslaget sætter, thi det er utvivlsomt, at som Udviklingen hidtil er foregaaet her i Landet, vil det for en Mængde mindre næringsdrivende, deriblandt eksempelvis Beværtere og Haandværkere, være vanskeligt at tilfredsstille Lovforslagets Krav om Bogføring, og jeg er heller ikke vis paa, om det ikke vilde have været rigtigere, som det ærede Medlem fra Sorø udtalte, at det Underændringsforslag, der var stillet i Landstinget, var blevet vedtaget. Men mulig kan der findes en anden Redaktion og en anden Begrænsning, der er tilstrækkelig vid til, at visse Dele kunne holdes udenfor, og visse andre Dele af disse Næringer, som have et stort Omfang, kunne komme ind under Loven. Det er det, jeg mener særlig maa være Genstand for Overvejelse.

[Hvad angaar Spørgsmaalet om Forbrugs- og Andelsforeningers Stilling overfor Lovforslaget, mener jeg ogsaa at have opfattet ærede Medlemmer, særlig den sidste ærede Taler, der ret omfattende omtalte dette Spørgsmaal, saaledes, at her maa det ikke alene i disse Foreningers egen Interesse, men ogsaa i den almindelige Interesse være rigtigst, at de inddrages under Lovens Bestemmelser, uanset om de løse Næringsadkomst eller ikke. Jeg mener dette ikke alene af Hensyn til den Stilling, de indtage i Øjeblikket, men ogsaa og navnlig under Hensyn til den Eventualitet, at vi komme til at beskæftige os med en anden Lovgivning paa dette Omraade. Jeg tror derfor, at det var rigtigst, om det Spørgsmaal blev løst sammen med denne Lov, og derved kommer jeg til at give min Tilslutning til det andet Underændringsforslag, der i Landstinget var stillet, og hvorefter de sidste Sætninger i Lovforslagets § 1, 1ste Stykke, der give en Begrænsning, skulde udgaa. Det er, hvad jeg mener at maatte udtale i Overensstemmelse med, hvad der allerede er udtalt.

Det ærede Medlem fra Sorø (Poul Christensen) betvivlede stærkt, at Lovforslaget vilde blive gennemført i denne Samling. Det er jo muligt, at han faar Ret, men jeg tror dog, at dersom man tager lidt overlegent paa Tingene, bør denne Mulighed være udelukket. Det er altid lettere at føre en saadan Sag igennem, naar vi ere paa Slutningen af en Samling, end tidligere, hvor der er mere Tid til Bessermachen. Hen paa Slutningen af Samlingen ere vi alle under det Tryk,

som Ønsket om at naa Resultater lægger paa os. Derfor ønsker jeg, at Sagen maa blive gennemført nu.

Wulff: Jeg havde paa Grund af min særlige Stilling til det Spørgsmaal, jeg vil omtale, allerede tænkt mig at sige nogle Ord angaaende Haandværkeres Bogføringspligt, men jeg faar dobbelt Opfordring til det efter de Ytringer, der nu ere faldne, idet allerede Regeringspartiets Ordfører udtalte, at man maaske i Udvalget vilde undersøge, om det ikke var at gaa for vidt at paalægge dem Bogføringspligt i den Udstrækning, hvori den her foreslaas, og den sidste ærede Taler gik omtrent i samme Retning. Men navnlig udtalte det ærede Medlem fra Sorø (Poul Christensen) sig overmaade stærkt, idet han mente, at hvis man paalagde Beværtere og Haandværkere Bogføringspligt i den foreslaaede Udstrækning, vilde det skabe Forbitrelse og Modstand Landet over. Dersom det skulde blive Tilfældet for Haandværkerens Vedkommende, vilde det være højst besynderligt, idet Kravet kommer fra dem selv. Det er noget, der vistnok er lidt enestaaende, at Haandværkerne fremsætte et saa stærkt Krav, som Tilfældet her er, men det hænger sammen med, at Haandværkerstanden her i Landet staar paa et ret højt Oplysnings- og Kulturstandpunkt, højere end de fleste andre Steder, og den er naaet til det Modenhedstrin, at den har ønsket selv at komme ind under disse Bestemmelser. Selvfølgelig er der Undtagelser, som en æret tidligere Taler har omtalt, nemlig dem, der drive Næring med egne Hænder eller med Hustrus og Børns Hjælp, og anden Smaanæring, men det skal jeg ikke komme videre ind paa. Ellers har den samlede Haandværkerstand fremsat Ønske om at faa sig paalagt denne Pligt til Bogføring.

Det formodes maaske fra en eller anden Side, at det er de store Haandværkere, der have ønsket det, men jeg skal oplyse — det er Tinget bekendt, at jeg staar i et nært Forhold til denne Organisation —, at det er ganske urigtigt. For en halv Snes Aar siden, da den samme Sag var fremme ved et Fællesrepræsentationsmøde, vakte den Modstand særlig fra københavnsk Side og fra en Side, der paa ingen Maade kunde betegnes som de smaa Haandværkere, blandt andet var den nu afdøde Snedkermester Rostrup en stærk Modstander af en saadan Bogføringspligt for Haandværket, men det var hovedsage-